

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

DE OFFENTLIGE EXAMINA

I

RØNNE HØJERE REALSKOLE

I JUNI OG JULI 1887.

RØNNE.

TRYKT I COLBERGS BOGTRYKKERI.

Indbydelsesskrift

til

de offentlige Examina

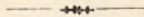
i

Rønne høiere Realskole

Juni og Juli 1887.

INDHOLD:

Skolefterretninger, meddelte af C. G. Koefoed,
Skolens Rektor.

RØNNE.

Trykt i Colbergs Bogtrykkeri.

1887.

I. Examina 1886.

a. Afgangsexamen for studerende Disciple af sproglig-historisk Retning.

Til denne Examen indstillede sig 4 Elever, som vare blevne forberedte i det ved Skolen oprettede Artiums-kursus. Disse vare:

1. *Axel Otto Markus Dam*, født d. 4de Maj 1868, Søn af afskediget Kapitajn af Bornholms Væbning, Folkethingsmand P. R. Dam; underkastede sig 4de Klases Hovedexamen her ved Skolen 1884.

2. *Andreas Michael Koefoed*, f. d. 27. December 1867, Søn af Rektor Koefoed, underkastede sig 4de Kl. Hovedexamen ved Horsens lærde Skole 1884.

3. *Hans Mortensen*, f. d. 8de Marts 1866, Søn af Proprietær H. Mortensen i Olsker, underkastede sig 4de Kl. Hovedexamen her ved Skolen 1884.

4. *Julius Peter Sommer*, f. d. 26. December 1867, Søn af Proprietær H. P. Sommer i Ipsker Sogn, tog 4de Kl. Hovedexamen her ved Skolen 1884.

Den skriftlige Del af Examen afholdtes den 16de og 17de Juni, den mundtlige i Tiden mellem 23de Juni og 13de Juli; i Bedømmelsen deltog paa Undervisningsinspektionens Vegne Cand. mag. *Ellinger* (Naturlære), Overlærer *B. Hoff* fra Sorø (Latin, Græsk, Dansk, Oldnordisk) og Docent Dr. *Paludan* (Fransk, Engelsk, Historie).

Examens Udfald findes Side 5.

b. 4de Klasses Hovedexamen for studerende Disciple af
spr.-hist. og math.-naturv. Retning.

Til disse Prøver indstillede sig:

1. *Hans Adolph Birch*, f. i Nylars d. 18. Febr. 1871, Søn af afdøde Proprietær C. Birch, optagen i 1ste fælles Kl. 1880; spr.-hist.

2. *Knud Valdemar Bohn*, f. i Klemens Sogn den 14. Januar 1871, Søn af Skolelærer F. Bohn, opt. i 1ste fælles Kl. 1880; spr.-hist.

3. *Christian Markcr Ellebye*, f. i Rønne d. 30. Decbr. 1869, Søn af Kjøbmand A. P. Ellebye, opt. i 1ste fælles Kl. 1879; spr.-hist.

4. *Cai Hartung Johansen*, f. d. 9. Novbr. 1869, Søn af senere afdøde Oberst V. Johansen i Rønne, opt. i 1ste fælles Kl. 1878; spr.-hist.

5. *Knud Aagaard Kofod*, f. d. 20. Maj 1870, Søn af Klokker Kofod i Rønne, opt. i 1ste fælles Kl. 1880; math.-naturv.

6. *Peder Andreas Larsen*, f. d. 1. April 1869, Søn af afdøde Proprietær i Aaker A. Larsen, opt. i 1ste st. Kl. 1883; spr.-hist.

7. *Peder Esper Pedersen*, f. d. 1. Septbr. 1869, Søn af afdøde Proprietær i Klemens Sogn A. Pedersen, opt. 1881 i 1ste fælles Kl.; spr.-hist.

Den skriftlige og mundtlige Examen afholdtes i de samme Dage som førstnævnte Examen; i Bedømmelsen deltog Cand. mag. *Ellinger* (Mathematik og Naturlære), Overlærer *B. Hoff* (Latin og dansk Stil), Docent Dr. *Paludan* (Tysk) og desuden følgende indbudne Herrer: Pastor *Haste* (Græsk), Skoleinspektør *Hjorth* (Naturhistorie), Kammerherre *Holten* (Fransk), Amtsforvalter *Lütken* (Historie) og Herredsfoged *Petersen* (Geografi).

Examens Udfald findes S. 5.

Efter Examen udmeldtes Nr. 4, Nr. 1 forblev i 4de stud. Kl.; Nr. 2, 3, 5, 6 og 7 gik over i Kursus'et,

Afgangsexamen for studerende Disciple af sproglig-historisk Retning. 1886.

	Udarbejdelse i Moders- maalet. bunden fri		Old- nordisk	Dansk Litterat- historie	Tilsam- m.	Latinsk Version	Latin, læst	Latin, ikke læst	Græsk, dobbel	Fransk, dobbel	Historie, dobbel	Naturl.	Engelsk	Hoved- karakter	Points
Dam	mg ÷	mg	mg	mg	mg	g	mg ÷	mg	mg ÷	mg +	g +	mg ÷	g	1ste	89
Koefoed	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg	g +	mg	mg +	mg ÷	mg ÷	g +	mg	mg +	1ste	91
Mortensen	mg ÷	g	g +	g	g +	tg	mg ÷	g +	g +	mg ÷	mg ÷	g +	g +	2den	78
Sommer	mg ÷	mg ÷	mg +	ug ÷	ug ÷	g +	mg +	mg	mg	mg ÷	ug ÷	ug ÷	mg	1ste	97

4de Klases Hovedexamen af begge Retninger. 1886.

	Udarbejd. i Moders- maalet	Latin, dobbel	Græsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Arithme- tik	Geometri	Naturl.	Natur- historie	Points	Afgangs- tag	Bestaet
Birch	g	tg ÷	g	g ÷	mg ÷	mg	g	tg ÷	tg +	„	g	34	14	
Bohn	mg	mg +	ug ÷	mg +	mg +	mg	g ÷	g +	g	„	mg	72	29	
Elleby	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	mg +	g +	ug ÷	mg	„	mg	73	34	
Johansen	g	g ÷	mg ÷	tg +	g	mg ÷	g	tg	tg	„	g	44	14	
Kofod	g +	mg ÷	„	g +	mg ÷	g	g	mg ÷	mg	mg ÷	mg	67	30	
Larsen	mg ÷	mg	ug ÷	g +	mg	mg +	mg +	mg +	ug	„	ug ÷	78	36	
Petersen	mg	mg +	ug ÷	mg +	mg +	mg	ug ÷	mg	ug ÷	„	ug	81	38	

Almindelig Forberedelsesexamen. 1886.

	Moderstn. mundtlig, dobbelt	Moderstn. skriftlig, dobbelt	Engelsk, dobbelt	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Regning	Arithmetik	Geometri	Naturhist.	Naturalære	Orden m. skrift. Udarb.	Points
Engell	mg	mg	mg ÷	mg ÷	mg ÷	mg	mg+	mg	g	mg ÷	ug ÷	ug ÷	mg	108
Ipsen	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g+	g	mg+	tg ÷	mg+	mg	g+	g	mg	mg	93
Juul	mg ÷	g	mg ÷	tg ÷	g	g	tg	tg+	tg	tg ÷	g	g+	mg	64
Koefoed	g+	g+	mg ÷	mg ÷	g	mg ÷	tg	mg	g ÷	g+	g+	mg	ug+	91
Larsen	g+	g ÷	g	tg	,,	mg ÷	mg ÷	g ÷	tg ÷	tg+	tg+	g ÷	mg+	60
Lund	mg ÷	g+	g	tg+	g+	g	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	mg	ug ÷	mg+	95
Rasch	mg	g	mg ÷	g	mg ÷	mg	tg+	mg+	mg ÷	g+	g	mg+	mg+	96
Rømer	mg ÷	g+	mg+	g+	mg ÷	mg ÷	mg+	ug ÷	g	mg	mg ÷	mg	mg	104
Sommer	g ÷	g ÷	g+	g+	g	tg	tg+	tg ÷	g ÷	tg ÷	mg ÷	g	mg	59
Støckel	mg+	g+	g	tg+	mg	mg ÷	g+	mg	mg	ug ÷	g ÷	mg+	mg	96

Bestaet

Nr. 5 efterat at have underkastet sig en Prøve i Græsk.

c. Almindelig Forberedelsesexamen.

Til denne Examen indstillede sig:

1. *Magnus Cornelius Engell*, f. d. 26. Juni 1869, Søn af Propr. i Knudsker N. S. Engell, opt. i 1ste fælles Kl. 1880; begge Sprog.

2. *Jørgen Peter Ipsen*, f. d. 20. April 1870, Søn af Herredsfuldmechtig C. Ipsen i Rønne, opt. i 1ste fælles Kl. 1879; begge Sprog.

3. *Georg Michael Juul*, f. d. 30. Juli 1869, Søn af Førstelods i Rønne O. A. Juul, opt. i 1ste fælles Kl. 1878; begge Sprog.

4. *Alfred Lund Kofoed*, f. d. 14. Oktober 1868, Søn af Løjtnant og Kjøbmand i Aakirkeby H. C. Kofoed, opt. i 1ste fælles Kl. 1882; begge Sprog.

5. *Johannes Christian Peter Larsen*, f. 22. Juni 1869, Søn af afdøde Skibsfører i Kbhvn. P. Larsen, opt. i 1ste fælles Kl. 1879; Tysk alene.

6. *Hans Christian Lund*, f. d. 2. April 1870, Søn af Proprietær H. I. Lund i Rø, opt. i 1ste fælles Kl. 1880; begge Sprog.

7. *Hans Andreas Rasch*, f. 24. Juni 1870, Søn af Vognmand P. Rasch i Rønne, opt. i 1ste fælles Kl. 1880; begge Sprog.

8. *Ole Hansen Kofod Rømer*, f. 22. Juli 1870, Søn af Proprietær H. Rømer, Klemens Sogn, opt. i 2den fælles Kl. 1881; begge Sprog.

9. *Johannes Christian Sommer*, f. 24. Novbr. 1870, Søn af Kjøbmand H. B. Sommer i Rønne, opt. i 1ste fælles Kl. 1880; begge Sprog.

10. *Gottlieb Emil Støchel*, f. d. 9. Decbr. 1870, Søn af Fotograf G. Støckel i Rønne, opt. i 1ste fælles Kl. 1880; begge Sprog.

Examen afholdtes i de samme Dage som førnævnte

Prøver. I Bedømmelsen deltog Cand. mag. *Ellinger* (Mathematik, Regning, Naturlære), Overlærer *B. Hoff* (skriftlig og mundtlig Dansk), Docent Dr. *Paludan* (Tysk, Fransk og Engelsk), Pastor *Christensen* (Geografi), Skoleinspektør *Hjorth* (Naturhistorie) og Amtsforsvalter *Lütken* (Historie). Udfaldet findes S. 6.

d. Skolens aarlige Hovedexamen

afholdtes skriftlig og mundtlig i de samme Dage som Afgangsprøverne. I Bedømmelsen viste følgende Herrer Skolen den Velvilje at deltage: Apotheker *Bergmann*, Telegrafbestyrer *Carstens*, Pastor *Christensen*, Pastor *Hasle*, Kammerherre *Holtén*, Forstkandidat *Jespersen*, Stud. mag. *A. Kofod*, Klokker *I. Kofod*, Kaptajn *Luc. Kofod*, Lærer *O. Kofod*, Amtsforsvalter *Lütken*, Byfoged *Olivarius*, Herredsfoged *Petersen*, Oberst *Posselt*, Etatsraad *Zahrtmann*.

De af Ministeriet tilsendte Opgaver til de før nævnte afsluttende Prøver vare følgende:

a. Afgangsexamen for Studerende:

1. Modersmaalet.

Bunden Opgave: Hvad giver Kristian den andens Regering særlig Betydning i Nordens Historie?

Fri Opgave: Den almindelige Værnepligts Betydning.

2. Latinsk Version.

Multi inveniuntur, qui ignem inferant urbibus, qui ca, quae per aliquot actates tuta fuerant, prosternant, qui acquam arcibus aggerem attollant et muros in miram altitudinem eductos arictibus et machinis quatiant; multi sunt, qui autem se agant agmina et tergis hostium instent et ad ultimum mare perfusi caede gentium veniant. Sed hi quoque, ut vincerent hostem, antea ipsi cupiditate victi sunt: nemo illis venientibus restitit, sed ne ipsi quidem ambitioni crudelitatis restiterant; tunc, cum agere alios visi sunt, ipsi agebantur. Agebat 10 Alexandrum furiosum aliena vastandi studium et ad ignota

mittebat; an tu putas sanum, qui a Graeciae primum cladibus, in qua eruditus est, incipit? qui, quod cuique optimum est, eripit, Spartam servire jubet, Athenas tacere? Non contentus tot civitatum strage, quas aut vicerat 15 Philippus aut emerat, alias alio loco projicit et toto orbe arma circumfert; nec subsistit usquam lassa ejus crudelitas, immanium ferarum modo, quae plus, quam postulat fames, mordent. Jam in unum regnum multa regna conjecit; jam Graeci Persaeque eundem timent; 20 jam etiam a Darcii imperio liberae gentes jugum ejus accipiunt: it tamen ultra terrae finem, Oceanum temptat, ipsi naturae vim parat. Ne Gnaco quidem Pompejo externa ac domestica bella virtus aut ratio suadebat, sed insanus amor magnitudinis falsae; quid illum circa omnes orbis 25 terrarum angulos traxit, nisi infinita cupido crescendi, cum sibi uni parum magnus videretur? Quid C. Caesarem in bella, sibi pariter ac rei publicae fatalia, immisit? nonne ambitio et immodica supra ceteros eminendi cupiditas? Unum ante se ferre non potuit, cum res publica supra se simul 30 illum et Pompejum ferret. Quid? tu C. Marium cum Jugurtham per Africae deserta sequeretur, cum Teutonos Cimbrosque concideret, tot pericula putas oppetisse virtutis jussu? Marius exercitus, Marius ambitio ducebat!

3. Fransk Stil.

Alle kjende den Periode af den franske Revolution, som man kalder Rædselsperioden. Den Lov, der saa at sige blev Rædselsperiodens Grundlov, var Loven af 17. September 1793, den saakaldte Lov om de mistænkte: alle, der vare mistænkte for hvad man kaldte „Uborgerlighed“ skulde ufortøvet arresteres. Fra dette Øjeblik af hørte Arrestationerne paa en Maade til Dagens Orden. Under disse Omstændigheder maatte Fængslerne snart ikke mere være tilstrækkelige. Der var mere end tredive saadanne under denne Frihedsæra, og man vilde have behøvet endnu tre Gange saa mange, for at de fængslede der kunde have den nødvendige Plads. Klostre, Kaserner, private Huse, selv Paladser bleve forvandlede til Fængsler. De, der boede i disse nyindrettede Fængsler, give et Billede, der ikke har noget synderlig skrækkeligt, af det Liv, som de førte der i de første Tider. Ved at offentliggjøre Loven om de mistænkte — siger en Forfatter i Dagbogen om sit Fængsel — sørgede man for at udsprede blandt Publikum, at de Personer, hvis Indespærring det offentlige Vel krævede, vilde blive behandlede med alle mulige Hen-

syn, og at deres Slægtninge og Venner frit vilde kunne besøge dem. De nød virkelig denne Frihed i de første Dage af deres Arrest, og enhver forsøgte, sikker paa at han ikke havde gjort sig skyldig i nogen lovstridig Handling, at glemme Tyranniet og Tyrannerne for at søge Fornøjelsen endog i Revolutionens Fængsler. Man spillede alle Slags Spil, musicerede og levede højt, saa vidt som det var muligt; enhver indrettede sig kort sagt saaledes, at der blev den mindst mulige Tid tilovers for ham til at tænke over den sørgelige Stilling, hvori han var bragt.

Tallene skrives helt ud med Bogstaver. Grundlov — charte. den saakaldte — dit, e. mistænkt — suspect. Uborgerlighed — incivisme. høre til — être à. give — faire. Arrest — détention. leve højt — faire bonne chère. bringe — réduire.

b. 4de Klasses Hovedexamen og almindelig Forberedelsesexamen.

1. Modersmaalet.

En Skildring af Naturforholdene og Dyrelivet i de store Slettelande i Sydamerika.

2. Latinsk Stil.

Historien viser tit, hvor utaknemmelige Menneskene ere, og Oldtidens Folk have ikke været mindre utaknemmelige end Kongerne. Vi kjende alle baade Lyeurgs og Solons Navne. Hvem af os véd ikke, at Sparta aldrig har frembragt en større eller for Staten nyttigere Mand end Lyeurg? Hans Fortjenester vare saa store, at Oraklet i Delphi engang svarede ham, at det ikke vidste, om han var en Gud eller et Menneske. Men hverken hans Sæders Renhed eller hans Kjærlighed til Fædrelandet eller hans Loves Visdom forhindrede Spartanerne fra at glemme hans Dyder, og efter at han længe havde været plaget ved Ræuker, blev han drevet i Landflygtighed. Solon var ikke lykkeligere i Athen. Han havde gavnnet sit Fædreland baade hjemme og i Krig. Salamis var bleven gjenerobret ved hans Tapperhed, og hans udmærkede Love havde ført Enighed tilbage i Staten, saa at ingen syntes værdig til større Ros og Kjærlighed end han; men dog blev ogsaa han tvungen til at leve i Landflygtighed, og det faldt ikke engang i hans Lod at blive begravet i det Fædreland, som han havde elsket saa højt.

Oldtiden antiquitas. — frembringer gigno. — Renhed integritas. — plage udtrykkes ved petere. — Rænker insidiae. — gjenerobre recuperare. — falde i ens Lod udtrykkes ved contingere.

3. Engelsk Version.

John Kitto, an English author, became deaf by a fall from a high place, when he was a boy, twelve years old. The accident happened on his father's birthday; and the preceding evening an old man had lent John a book, for which the boy had long been worrying him, and with the contents of which he was most eager to become acquainted. On the fatal day John's father, who was a mason, was slating the roof of a house, and the boy was assisting him. John had been carrying a load of slates up a ladder to the house-top, and was in the act of stepping from the ladder to the roof, when he lost his footing, and fell from a height of about thirty five feet. He was taken up senseless, and he remained so for about a fortnight. When he awoke one morning to consciousness, it was as from a night of sleep. He saw that it was at least two hours later than his usual time of rising, and wondered that he had been suffered to sleep so long. He attempted to spring up in bed, and was astonished to find that he could not even move. He was very slow in learning that his hearing was entirely gone. The truth was revealed to him in consequence of his inquiring for the book which had so much interested him. He asked his friends to give him this book, and was answered by signs which he could not comprehend. „Why do you not speak?“ he cried; „pray let me have the book.“ This seemed to create some confusion; but at length some one hit upon the happy expedient of writing upon a slate, that the book had been reclaimed by its owner, and that the boy could not in his weak state be allowed to read. „But,“ said John, „why do you write to me? why not speak? Speak, speak.“ Those who stood around the bed exchanged significant looks, and the writer soon displayed upon his slate the awful words: „You are deaf.“

Deaf, døv. Worry, plage. Mason, Murer. Slate, belægge med Skifer; Skifer, Tavle. Consciousness, Bevidsthed. Reveal, aabenbare. Expedient, Udvej. Reclaim, fordre tilbage. Significant, betydningsfuld.

4. Arithmetik.

1. A kjøber i England 125 Yards Klæde à 9 $\frac{1}{5}$ sh. Ved Salget beregner han sig 25 pro Cent Fordel. I Stedet for Penge

modtager han af B 1075 Flasker Vin, som denne har indkøbt i Frankrig for 1 fr. 20 cent. Flasken. Hvor mange pro Cent Fordel har B beregnet sig? $\frac{1 \text{ sh.}}{1 \text{ fr.}} = \frac{5}{4}$

2. I Ligningen

$$\log (3x+5)^2 + \log (2x-5)^2 = 4,$$

betyder log Logarithmer i Briggs' System. Find x og prøv Rigtigheden af de fundne reelle Rødder.

3. Efter at Nævneren i Brøken af følgende Udtryk

$$\sqrt{\frac{x^3 - 3x^2 - 4x + 12}{3x^2 - 15x + 18}}$$

er opløst i Faktorer, skrives det under den simplest mulige Form samt beregnes uden Logarithmer med en Nøjagtighed af

$$\frac{1}{81} \text{ for } x=8.$$

5. Geometri.

1. Omkredsen af en retvinklet, ligebenet Trekant er given lig p. Siderne beregnes og Trekanten konstrueres.

2. En Cirkelbue AB er 60° . Radius CA og Tangenten til B skjære hinanden i D. Tangenten til A skjærer BD i E. Find Forholdet imellem Trekanterne CBD og EAD.

3. Den ptolemæiske Sætning fremsættes og bevises. Dernæst anvendes den til at finde Korden til Buen $3a$ af Korderne til Buene $2a$ og a , idet a har en vilkaarlig Gradstørrelse. Til Exempel findes Korden til 108° af dem til 36° og 72° . Den sidste er $\frac{r}{2} \sqrt{10-2\sqrt{5}}$.

6. Praktisk Regning.

1. En Kapital paa 36000 Kr. staar paa Rente og Rentens Rente, det første Aar til 4 pro Cent og i hvert følgende Aar til $\frac{1}{2}$ pro Cent mere end det foregaaende indtil Slutningen af fjerde Aar. En anden Kapital paa 54000 Kr. staar i et Handelsforetagende, hvor der i det første Aar vindes 8 pro Cent, det andet $6\frac{1}{2}$, det tredje $10\frac{1}{4}$ pro Cent, hvilket Udbytte lægges til Kapitalen. Hvor mange pro Cent vindes eller tabes paa den sidste Kapital i det fjerde Aar, naar Forholdet imellem de to Kapitaler ved Slutningen af det fjerde Aar er det omvendte af det, det var fra Begyndelsen af?

2. I M's Testamente er bestemt, at hans Efterladenskaber skulle deles imellem A, B og C saaledes, at A faar dobbelt saa

meget som B, og denne dobbelt saa meget som C. M's Ejendomme ere:

1) en Gaard paa Landet, vurderet til 180000 Kr., men hvis virkelige Værdi kun er 85 pro Cent heraf;

2) En Vandmølle, hvis Værdi forholder sig til Gaardens som 4 til 9;

3) en Skov, der aarlig indbringer 7200 Kr. (regnet som Rente af en Kapital, der giver $4\frac{1}{2}$ pro Cent).

Naar A overtager Gaarden, B Møllen, C Skoven, hvor meget maa da afgives til de andre af den, som faar mere, end Testamentet bestemmer?

II. Disciplene.

Ved Udgivelsen af forrige Aars Program var Disciplenes Tal 105; af disse udmeldtes d. 30. Juni *I. H. M. B. Sonne*. Ved Examen underkastede 7 Disciple af 4de stud. Kl. og 10 Disciple af 4de Realkl. sig Afgangsexamen, af hvilke 1 forblev i Skolen; efter Examen udmeldtes fremdeles: *H. H. Jensen, A. Henningsen, E. Lütken* og senere *H. P. Hansen, L. S. Asmussen, A. P. Holm* og *M. C. Andersen*. I April Maaned døde *T. J. Rønne*. Ved Skoleaarets Begyndelse og senere optoges 26 Disciple. Skolen havde i Oktober Maaned sit højeste Discipeltal (110) og har ved Slutningen af dette Aars April Maaned 106 Disciple.

I nedenfor følgende Fortegnelse er ved de ny optagne Disciple Faderens Navn tilføjet i Parenthes; hvor dennes Opholdssted er Rønne, er Betegnelsen udeladt.

IV stud. Kl. 1. R. B. Christiansen. 2. J. H. Olivarius. 3. H. A. Birch. 4. J. H. Jensen. 5. J. J. Kofod.

Disse 5 Disciple indstille sig i Sommer til 4de Klases Hovedexamen, alle af sproglig-historisk Retning.

IV Realkl. 1. K. K. E. Pihl. 2. G. M. Larsen.
3. J. Espersen. 4. C. M. Smidt. 5. A. G. Lassen.

Disse 5 Disciple indstille sig i Sommer til almindelig Forberedelsesexamen.

III stud. Kl. 1. T. B. Kofod. 2. O. P. Madsen.
3. C. A. Mortensen. 4. C. F. Olivarius. 5. C. V. Jørgensen. 6. J. H. Kofod (m). 7. N. R. Clausen (m). 8. H. F. Birch (m).

III Realkl. 1. P. A. I. Kofod (Proprietær K., Frændegaard i Ibsker Sogn). 2. L. I. Ertmann (Kjøbmand E., Nexø). 3. J. P. Grønbech. 4. H. K. Grønbech. 5. J. O. Sørensen. 6. A. G. Ohlsson. 7. J. P. Kofoed. 8. L. P. Espersen. 9. K. Jespersen. 10. J. N. Jespersen, 11. A. D. Thorsen.

II stud. Kl. 1. P. C. Stibolt. 2. G. C. Bjørnsen.
3. H. P. T. Hasle. 4. W. Olivarius. 5. A. Westh.
6. J. T. E. Sode. 7. G. Ørsleff. 8. C. B. Christiansen.
9. A. C. Munch. 10. A. O. J. Bosin.

II Realkl. 1. I. L. Didriksen. 2. H. N. Støckel.
3. E. F. Bagger. 4. C. Espersen. 5. P. C. Hjorth.
6. A. V. Kofoed. 7. F. L. Espersen. 8. P. G. Johnson.

I stud. Kl. 1. A. C. L. Marcussen-Schack (Pastor S. i Thistrup i Jylland). 2. P. H. Ellebye. 3. V. P. Thorsen. 4. H. A. B. Rømer. 5. H. C. Jespersen. 6. P. T. I. Funch. 7. H. Tobiassen.

I Realkl. 1. I. C. Lund. 2. H. Kofoed. 3. H. A. I. Mortensen. 4. C. Kofoed. 5. M. K. Kieffer. 6. M. P. Hjorth. 7. H. D. Bidstrup. 8. T. Grønbech. 9. T. C. Christiansen. 10. J. N. Kofoed. 11. L. S. Gad. 12. H. G. R. Krausz. 13. C. P. C. D. Kofoed. 14. J. V. Harboe.

II fælles Kl. 1. F. M. Nielsen (Karethmager N.)
2. E. Jespersen. 3. C. V. T. Nielsen (Arbejdsmand N.)
4. F. A. F. Høst (Fuldmægtig H., Svaneke). 5. L. P. Olsen. 6. H. P. C. Lohmann. 7. C. N. Hansen (Husmand i Knudsker Sogn H.) 8. K. K. Grøn-

berg. 9. J. V. Thorsen. 10. C. I. Kofod. 11. A. P. Lund. 12. L. N. Sommer. 13. H. O. E. Jørgensen. 14. E. Olivarius. 15. I. P. Clausen. 16. T. E. Kofod. 17. C. Didriksen (Bager D.) 18. H. I. Westh. 19. A. B. Kløcker (Kjøbmand K., Hasle). 20. E. A. P. Westh.

I fælles Kl. 1. O. B. Thomsen (Tobaksfabr. Th.) 2. S. Olivarius (Byfoged O.) 3. V. Selchau (Adjunkt S.) 4. C. A. Scheibye (Fabrikbestyrer S., Knudsker). 5. O. Thorsen (Kjøbm. T.) 6. J. C. Eilertsen (Prædikant E.) 7. I. Rønne (Branddirektør R.) 8. J. A. Westh. 9. J. O. Andersen (afd. Fajancefabr. A.) 10. A. O. A. Andersen (afd. Toldassistent A., Hasle). 11. C. V. Müller (fhv. Proprietær M.) 12. O. S. Brønnicke (Kjøbmand B.) 13. A. H. J. Olsen (Kæmner og Sagfører O.) 14. T. J. Hansen (fhv. Propr. H. i Aaker). 15. T. M. Sommer (Kjøbmand S.) 16. E. C. Sonne (Terrakottafabr. S.) 17. N. I. Sonne (Kjøbm. S.) 18. A. Knudsen (Agent K.)

III. Lærerne.

Den 23de Februar bortkaldtes Overlærer *Hoff* efter et Aars Svagelighed og tre Maaneders Sygeleje. Han var bleven udnævnt til Adjunkt ved Skolen 1853 og forfremmet til Overlærer i December 1871 og viede i denne lange Aarrække Skolen al sin Arbejdskraft med overordentlig Troskab; selv under sit sidste tunge Sygeleje bevarede han endnu sin Interesse for Skolens Gjærning og dens Elever.

I November, December og Januar besørgedes Overl. Hoff's Timer ved Vikariat af Skolens andre Lærere; fra den 1ste Februar og indtil Skoleaarets Slutning ansattes Cand. philol. *H. M. Lassen* som Vikarius.

Timelærer *Aasted* udnævntes ved Ministeriets Skrivelse af 24de Febr. til konstitueret Lærer ved Skolen.

Da Pastor *Hasle* ved Skoleaarets Slutning ønskede at ophøre med sin Virksomhed ved Skolen, antoges med Ministeriets Tilladelse Lærer ved Borgerskolen *J. Jensen* til at læse 3 Timer Religion i 1ste fælles Kl.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har under 14de Maj ansat Cand. mag. *R. Markussen* til Timelærer her ved Skolen fra det ny Skoleaars Begyndelse.

IV. Skolens Bygninger.

For forrige Finansaar blev der bevilget 2500 Kr. til en Udvidelse af Skolens Lokaler, som efterhaanden var bleven nødvendig. Udvidelsen bestod i, at der paa Loftet indrettedes to ny Klasseværelser, medens i Stueetagen to mindre Værelser sammendroges til ét. Af Klasserne blev én indrettet til Undervisningen i Naturhistorie og Naturlære, hvorved et længe følt Savn blev afhjulpet. Skolen har efter denne Forandring 8 passende Klasseværelser foruden et Lærerværelse. Arbejdet udførtes i Sommerferien 1886, og Værelserne vare færdige til at tages i Brug ved Skoleaarets Begyndelse.

V. Undervisningen.

Fagene.	IV		III		II		I		II	I	Sum efter Fradrag af fælles Timer
	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.			
Dansk	2	4	2	4	2		3		4	6	21
Latin	8		7		7		6				28
Græsk	4		5								10
Tysk		2 1		2 1		2 1		2 1	4	4	20
Fransk		2		2		3		3	3		13
Engelsk		3		4		4		3			14
Religion				2		2		2	2	3	11
Historie	2	3		3		3		2	4	3	20
Geografi		2		1		2		2	2	2	11
Mathm.o.Regn	6	1	4	1	5	1	5	1	4	4	32
Geom. Tegn...		1		2							3
Naturhistorie ..		2		2		2		2	2	2	12
Naturalære		3		2							5
Skrivning						1		2	3	4	10
Tegning						1 1		1 1	2	2	8
Sang		2		1		2		2	2	2	3
Gymnastik ...		4		4		4		4	4	4	13
I alt	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	234

Undervisningen har været saaledes fordelt mellem Lærerne:

- Rektor *Koefoed*: Latin IS; Historie IVR; Fransk III; Dansk II; Historie I ..... 15 T.
- Overlærer *Hoff*: Tysk, Latin IIIS; Skrivning IIF, 30 —
- Adjunkt *Andersen*: Matematik og Regning IV, II, IIF; Geom. Tegning IVR; Naturalære IIIR; Tegning II og I; Dansk IIF..... 28 —
- Adjunkt *Selchau*: Græsk, Fransk IV, II, I, IIF; Engelsk IVR ..... 23 —
- Adjunkt *Øllgaard*: Dansk IV, III, IF; Religion III, II, I, IIF; Historie II og IIF..... 27 —
- Adjunkt *Tryde*: Geografi og Naturhistorie. Regning og Tegning i IF..... 29 —
- Adj. *Brøndsted*: Latin IVS og IIS; Historie IVS og III; Dansk I..... 22 —

Konst. Lærer <i>Aasted</i> : Matematik og Regning III og I; Geom. Tegn. IIIR; Naturlære IVR; Historie IF; Tegning IIF; Skrivning II, I, IF	28 T.
Translatør <i>Jørgensen</i> : IIIR, IIR, IR.....	11 —
Lærer <i>Jensen</i> : Religion IF.....	3 —
Organist <i>Madsen</i> : Sang	4 —
Gymnastiklærerne <i>Haslund</i> og <i>Lundt</i> : Gymnastik	20 —

Efter 1ste Februar overtog Cand. philol. *Lassen* alle Overlærer *Hoffs* Undervisningstimer undtagen Skrivning i IIF, der overdroges til konst. Lærer *Aasted*.

Følgende Pensa ere i Aarets Løb gennemgaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

I fælles Kl. Wulffs danske Læsebog, 2den Del, er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Ordklasserne og Sætningsdelene ere indøvede. Følgende Digte i Læsebogen ere lærte udenad: 9—14, 18, 24, 36, 40. 3 Diktatstile om Ugen. Mange af Andersens Eventyr oplæste af eller for Eleverne.

II fælles Kl. Wulffs danske Læsebog, 2den Del, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Dorphs Sprog-lære. To Stile om Ugen, dels efter Diktat, dels Gjenfortælling. Enkelte Digte i Læsebogen ere lærte udenad.

I Kl. Sig. Müllers danske Læsebog benyttet til Oplæsn., Gjenfortælling og Analyse, især Indøvelse af Sætningslæren. Følgende Digte i samme Bog ere lærte udenad: Efteraarsstormen, S. 122, Vesle Hans, 123, Plejebarnet, 124, Morgensang 1, 130, Aftensang 2, 131, Menneskets Engle, 132, Marsk Stigs Døtre, 207, Slaget ved Slesvig, 297. — Hjemmestile af fortællende eller lettere beskrivende Indhold.

II Kl. Arentzens Mythologi. Sigurd Müllers dan-

ske Læsebog, benyttet til Oplæsning og Analyse. Gjennemlæst paa Skolen: C. Bernhard: Kommissiønæren, Goldsmidt: Min Onkels Tømmerplads. Flere fortællende Digte. En Stil om Ugen (Fortælling, Beskrivelse, Oversættelse fra et fremmed Sprog).

III og IV stud. Kl. Ingemanns, Blichers, Paul Møllers, Chr. Winthers og Andersens Liv og Digtervirksomhed. Forskjellige af de nævnte Digteres Værker ere oplæste af eller for Eleverne. 3 Stile om Maaneden, hvortil Opgaverne have været snart af friere Natur, snart støttende sig til et af Skolens Fag og snart hentede fra et læst Digterværk. Den græske Mythologi efter Dorph med Benyttelse af Billedværkerne i Blochs og Sechers Mythologi.

IV Realkl. Kjendskab til den danske Literaturs Historie, særlig fra Holberg indtil den nyere Tid, er givet dels gennem mundtlig Meddelelse og dels efter Øllgaards Litteraturhistorie. Til Examen opgives: Jeppe paa Bjerget, den politiske Kandestøber, Hakon Jarl, Nej, Marsk Stig, Soldaterløjer, Hosekræmmeren, min Onkels Tømmerplads. Af følgende Værker er der læst de udvalgte Stykker, som ere optagne i Sigurd Müllers Haandbog: Peder Paars, Holbergs Danmarkshistorie, Ewalds Levned og Meninger, Fiskerne, Kjærlighed uden Strømper, Labyrinten, en Students Æventyr. Følgende Digte: Rungsteds Lyksaligheder, Smeden og Bageren, Hundemordet, Zinklars Vise, Kallundborgs Krønike, af Forfatterens Liv og Levned, Guldhornene, Hakon Jarls Død, Troubadouren, Paaskelilien, Kong Svend og Bisp Villhelm, Søren Kanne, Kjedelflikkeren, den danske Soldat, Sjælland, Henrik og Else, Jacob og Lone, Slaven, et Kys.

En Time om Ugen er anvendt til Indøvelse af Sproglæren. 1 Stil om Ugen, dels Gjengivelse af et Digterværk eller af Fortællingen i et oplæst fortællende Digt, dels Fremstillinger hentede fra hvad der er læst i andre Skolefag, dels selvstændige Skildringer

og Beskrivelser. Den græske Mythologi efter Dorph med Forevisning af Billedværker.

III Realkl. har haft Timer i Dansk sammen med IV R. og saaledes læst det i Aar gennemgaaede Pensum af den danske Literatur (Ewald, Wessel, Baggesen, Øhlenschläger, Grundtvig samt Holberg: Den politiske Kandestøber). Ellers som IVR.

Latin.

I stud. Kl. Madvigs Formlære. Forchhammers Læsebog. Wellers Lateinisches Lesebuch: S. 1—6. Af og til en Stil.

II stud. Kl. Wellers lat. Leseb. S. 1—40. Kasuslæren; rep. Formlæren. 1 Hjemmestil om Ugen; skriftl. ell. mundtl. Skolestil 1 à 2 Timer om Ugen.

III stud. Kl. Wellers Lesebuch aus Livius S. 24—76, Blochs Udvalg af Ovid: „Deucalion“ og „Pyramus og Thisbe“ (268 v.) 2 Hjemmestile om Ugen, 1 Time mundtlig Stil. Formlæren og det vigtigste af Syntaxen gennemgaaet efter Madvigs Grammatik.

IV stud. Kl. Livius VI; deraf opg. til Examen Cpp. 11—31. Cicero pro Sex. Roscio Amerino; deraf opgives Cpp. 1—31. Ovids Metamorfoses (i Blochs Udvalg) Verdensaldrene, Deucalion til v. 53, Phaëton til v. 360, Pentheus [det er i alt 803 v.]; deraf opgives: Verdensaldrene og Phaëton til v. 360 [det er 526 v.]

Græsk.

III stud. Kl. Bergs Forskole. Levy og Velschow, græsk Læsebog S. 1—20. Formlæren indøvet.

IV stud. Kl. Xen. Anab. I, 5—8; 10. II, 1—4. Homer, Odys., et Udvalg af 13de og 14de Bog, til sammen c. 500 v. (13de Bog, v. 1—25, 188—440; 14de Bog, v. 1—4, 29—165.) Formlæren repeteret.

Tysk.

I fælles Kl. Tysk Læsebog for de første Begyndere

af Kaper og Simonsen 1—44. Efter Iversens Grammatik: Bøjningen af Artikler, Substantiver, Hjælpeverber, regelmæssige Verber samt Præpositionernes Styrelse.

II fælles Kl. Tysk Læsebog for de lavere Klasser og Mellemlasserne af Simonsen S. 1—61. Af Iversens Grammatik: Formlæren.

I Kl. Samme Læsebog S. 61—93 og 114—137. Realisterne mundtlig Stil en Gang om Ugen. Iversens Grammatik.

II Kl. Samme Læsebog S. 124—173. Realisterne mundtlig Stil en Gang om Ugen. Formlæren efter Iversens Grammatik.

III Kl. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser S. 52—108, c. 10 Sider Poesi efter samme Læsebog. Realisterne mundtlig Stil en Gang om Ugen. Iversens Grammatik.

IV Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 107—167, beregnet som 68 Sider (Prosa) og samme Læsebog S. 383—402, beregnet som 20 Sider (Poesi). — Realisterne have desuden repeteret samme Bog S. 1—52, beregnet som 59 Sider (Prosa) og S. 345—354, beregnet som 10 Sider (Poesi). Realisterne have fremdeles repeteret Simonsens Læsebog for de lavere Klasser og Mellemlasserne S. 164—250, beregnet som 96 Sider (Prosa) og S. 273—292, beregnet som 20 Sider (Poesi). Til Afgangsexamen opgive Realisterne Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser S. 1—52, S. 107—167, S. 345—354 og 383—402. Realisterne indtil Nytaar mundtlig Stil 1 Time ugentlig Til cursorisk Læsning er benyttet W. Scotts Ivanhoe, deutsch von O. v. Randolf. Iversens Grammatik.

Fransk.

II fælles Kl. Pio, Lærebog i Fransk S. 1—39. Den regelmæssige Bøjning er indøvet.

I Kl. Samme Bog S. 39—73, 77—86, 90—94. En kort Stil ugentlig efter de danske Stykker i Bogen. De forekommende Former af uregelmæssige ere lærte.

II Kl. Abrahams og Arlaud, franske Læsestykker f. Melleml. S. 1—62. En kort Stil ugentlig efter Jungs Stiløvelser. Formlæren efter Pios Grammatik.

III Kl. Sicks Fransk Læsebog for Mellemlasser S. 26—85. Stiløvelser. Grammatik efter Pios Bog.

IV Kl. Voltaire, Pierre le Grand S. 1—110 (Goebel's Bibliothek) = 105 Sider à 1100 Bogstaver. Marcussen, Recueil de poésies S. 4—26, 68—74 = 15 Sider à 1100 Bogst. Realisterne tillige S. 110—117 i Voltaire = 6 Sider à 1100 B. Tils. 126 Sider à 1100 Bogst. Realisterne, fra foregaaende Aar, : Jung, Læsebog for Melleml. S. 1—164, 199—204 = 200 S. à 1100 B. Som Maanedslæsning c. 70 Sider af Voltaire. En let Stil ugentlig.

Engelsk.

I Realkl. I Listov's Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk I & II Afdeling til St. 42, Pag. 21, de danske Stk. tildels oversatte skriftligt paa Skolen. Jakob Løkkes engelske Grammatik til § 73. (De stærke Verber))

II Realkl. Listovs Ledetraad, anden Afdeling f. S. 20 St. 40 ud, ialt 32 Sider. Listov, engelsk Læsebog, første Afdeling til S. 35 St. 27, ialt 33 Sider. Listovs engelske Stiløvelser, første Afdeling til S. 23 St. 23. Løkkes engelske Grammatik til tredje Del. Ugentlig Stil efter Listovs engelske Stiløvelser, første Afdeling.

III Realkl. Løkkes engelske Læsebog S. 1—15, 26—98. Løkkes engelske Grammatik rep. Boysens Digte S. 1—25. Ugentlig Stil efter 1. Listovs engelske Stiløvelser anden Afd. eller Version efter C. A. Nissens Opgaver.

IV Realkl. Yonge, Kings of England S. 5—120 = 110 S. à 1300 Bogst. Løkke, Læsebog f. Mellemklasser S. 98—111 = 16 S. à 1300 B., S. 147—165 = 22 S. à 1300 B. Boysen, Digte S. 26—59 = 25 S. à 1300 B. Fra foregaaende Aar læst: Løkke S. 1—15 = 19, S. 26—82 = 69. Listov Læs. S. 1—25 = 20. Boysen 1—26 = 20, tils. 128 S. Ialt 301 S. Maanedslæsning c. 70 S. i Kings of Engl. Ugentlig Version eller Stil.

Religion.

I fælles Kl. Christen Møllers Bibelhistorie: Den gamle Pagt. Balslevs Lærebog: „Fader vor“. Enkelte Salmer.

II fælles Kl. Det ny Testamente efter Christen Møllers Lærebog i Bibelhistorie. Fader vor og de tre Trosartikler med Forklaringer og et Udvalg af Skriftsteder. Enkelte Salmer.

I Kl. Assens Bibelhistorie: Fra 1ste—9de Afsnit (fra Skabelsen indtil det gamle Testamentes Skrifter). Balslevs Lærebog: Fader vor og de 10 Bud indtil den 1ste Trosartikel.

II Kl. Assens Bibelhistorie: Fra Jøderne under Persernes Herredømme til Jesu femte Ophold i Jerusalem. Balslevs Lærebog: Den 2den og 3dje Trosartikel, Fader vor og Daabens Sakrament. Det ny Testament er oftere benyttet, og flere bibelske Fortællinger ere lærte efter det.

III. Kl. Assens Bibelhistorie: Jesu Virksomhed efter Løvsalfesten, Bjærgprædikenen. Det ny Testamentes Skrifter. Hele Balslevs Lærebog, Kirkeaaaret, nogle Kapitler af „Apostlernes Gjæringer“. De vigtigste Punkter af Oldtidens Kirkehistorie er fortalt Eleverne.

Historie.

I fælles Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Nordens Historie til 1448.

II fælles Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Nordens Historie fra 1448 til vore Dage.

I Kl. Blochs Lærebog: Oldtidens Historie.

II Kl. Samme Bog: Det romerske Kejserdømme, Middelalderen og den nyere Tid til den franske Revolution 1789 (Norden undtagen).

III Kl. Bloch: Middelalderen, nyere og nyeste Tid; dog ikke Nordens Historie.

IV Kl. Blochs Historie.

IV stud. Kl. Bloch: Fra den franske Revolutions Begyndelse til Nutiden; dog ikke Nordens Historie. Thriges Oldtidens Historie: Rom til Kejserdømmet.

Geografi.

I fælles Kl. Granzows Geografi Nr. 2, fra den politiske Geografi — til den italienske Halvø.

II fælles Kl. Fra Spanien til Asien (Side 95—144).

I Kl. Asien, Afrika og Amerika, Side 164—226.

II Kl. Fra den politiske Geografi til den italienske Halvø, Side 46—100.

III Kl. Fra Spanien S. 111 til Asien Side 164.

IV Kl. Det hele Pensum.

Naturhistorie.

I fælles Kl. Lützens Begyndelsesgrundene af Dyre- rigets Naturhistorie: Pattedyr og Fuglene til Strudsene (S. 17—105).

II fælles Kl. Fra Strudsene til Leddyrene (S. 103—172).

I Kl. Leddyrene. (Side 173—237). Botanik efter Strøms korfattet Plantelære, forfra til de tokimbladede Blomsterplanter (Side 1—21).

II Kl. Fra Fuglene til Fiskene (Side 71—144). De tokimbladede Blomsterplanter (Side 21—63).

III Kl. Fra Fiskene til Ormene (Side 144—228).

Strøms Begyndelsesgrundene af Plantelæren: Fra de Helkronbladede — Bogen ud.

IV Kl. Det hele Pensum efter Lützens Begyndelsesgrundene af Dyreriget's Naturhistorie og Strøms Begyndelsesgrundene af Plantelæren.

Mathematik og Regning.

I fælles Kl. Hansens Regnebog 1ste Del er benyttet af alle Disciple. En Del have benyttet 2den Del. Hovedregning, Tabeller.

II fælles Kl. Hansens Regnebog II. Den store Multiplikationstabel.

I Kl. Julius Petersens Arithmetik: S. 1—51. Decimalbrøk S. 90—94. Regning efter Hansen II og III. Hjemmeopgaver en Gang ugentlig.

II Kl. Samme Arithmetik I: S. 42—70. Julius Petersens Geometri: S. 6—32. Regning efter Hansens Regnebog III. Ugentlige Hjemmeopgaver.

III Kl. Samme Arithmetik II: S. 1—48. Samme Geometri: S. 32—64. Hjemmeopgaver to Gange ugentlig. Realisterne Konstruktioner efter Krogh-Jensens Bog, Regning efter Hansen III.

IV Kl. De nævnte Lærebøger i Arithmetik, Geometri og Konstruktionstegning. Hjemmeopgaver 2 Gange ugentlig. Realisterne have regnet efter Hansens Regnebog IV og Knud Christensens Regnebog.

Naturlære.

III Realkl. K. Prytz's Naturlære: S. 1—77 og S. 175—230.

IV Realkl. Samme Bog.

Undervisningen i Tegning, Skrivning, Sang og Gymnastik har været fremmet som sædvanlig.

VI. Dimissionskursuset.

De 4 Elever, som i forrige Aar udgjorde Kursusets øverste Afdeling, underkastede sig forrige Sommer Afgangsexamen, hvorom s. S. 3.

Ved forrige Aars Hovedexamen opflyttedes i øverste Afdeling (VI Kl.): 1. H. B. Christiansen. 2. J. P. Kaas. 3. J. Preisz; disse 3 indstille sig i Sommer til Afgangsexamen af sproglig-historisk Retning. Fremdeles optoges forrige Aar i Kursus'ets nederste Afdeling (V Kl.): 1. P. E. Pedersen. 2. P. A. Larsen. 3. K. V. Bohn. 4. K. M. Ellebye. 5. K. A. Kofod. Undervisningen har været meddelt som de forrige Aar, og Fagfordelingen har været følgende:

Rektor <i>Koefoed</i> : Latin og gl. Historie	8 T.
Adj. <i>Andersen</i> : Naturlære i V.....	3 —
— <i>Selchau</i> : Fransk og Oldnordisk i VI og V, Engelsk i VI	10 —
— <i>Øllgaard</i> : Dansk, Historie og Religion....	10 —
— <i>Brøndsted</i> : Græsk	8 —
Konst. Lærer <i>Aasted</i> : Naturlære i VI	3 —
Translatør <i>Jørgensen</i> : Engelsk i V.....	2 —

I Gymnastik har Kursus'et deltaget i Skolens 2 øverste Klassers Undervisning; i Sang har ingen af Eleverne deltaget.

De læste Pensa ere:

Dansk.

VI Kl. Den danske Literaturs Historie fra Oplysningstiden indtil vore Dage. Det tidligere gennemgaaede Pensum er repeteret. Svensk efter Hammerichs Læsestykker. Der er læst Digterværker eller Brudstykker af alle mere fremragende Forfattere dels af

Eleverne hjemme efter Lærerens Anvisning og dels i Timerne. Af Holberg opgives som læst „Jakob von Thybo“ og „den Stundesløse“, af Øhlenschläger „Helge“ og „St. Hansaften Spil.“ Som særligt Afsnit af Literaturhistorien er Holberg behandlet. Digtartørne efter Dorph.

Hver anden Uge er der skrevet en Stil over Æmner, hentede fra Historien og Literaturen eller fra de almindelige Livsforhold i den udvortes eller sjælelige Verden.

V Kl. Den danske Literaturs Historie fra Oplysningstiden indtil vore Dage. Svensk efter Hammerichs Læsestykker. To Stile om Maanedene.

Oldnordisk.

VI Kl. Wimmers Læsebog S. 1—36, 59—63, 74—107. Versene i Gunlaugs Saga ere oversprungne. Heraf opgives til Examen: S. 1—36, 83—107.

V Kl. Samme Bog, S. 34—73. Det nødvendigste af Formlæren indøvet.

Latin.

VI Kl. Cic. Cato major og Disp. Tuscul. lib. I; 4de Bog af Verrinerne Cap. 1—50. Livius 21de og 22de Bog. Virg. Æneide 2den og 4de Bog. Horats Oder 1ste og 2den Bog; Breve 1ste og 2den Bog.

Heraf opgives til Examen: Cic. Cato major og Disp. Tusc. lib. I cap. 17 til Enden; 4de Bog af Verrinerne 1—19; Liv. 21, 1—53. Virg. Æneide 2den Bog. Horats Oder 1ste og 2den Bog; Breve I, 1, 2, 6, 7, 17, II, 1 og 3.

Extemp. Liv. VI Bog, Sallust' Catilina, Resten af 4de Bog af Verrinerne.

V Kl. Cato major; Livius 21de Bog; 4de Bog af Verrin. 1—50; Horats Oder 1ste og 2den Bog; 4de Bog af Virgil.

Extemp.: Sallusts Catilina; Resten af 4de Bog af Verrinerne.

Græsk.

VI Kl. 1) Herodot VII, c. 1—129 (undtagen 69—99, 122—3); VIII, 40—90, [det er ialt 138 Kap.]. Xenofons Anabasis II [regnet til c. 66 herodotiske Kapitler]. 2) Lukian: Hanen og Promethevs [svare i Omfang omtr. t. 1 Bog Memorabilia]. 3) Plato: Sokrates' Apologi. 4) Lysias' Tale mod Eratosthenes. Plutarkh: Stykkerne XXIII—XXV i Bergs udvalgte Stykker af Historikere, [svare i Omfang nogenlunde til Demosthenes' olyntiske Taler; mangler der en Ubedydeligh., saa er der til Gjengjæld lidt over Fordringen i 1)]. 5) Homers Odyssee IV—X, 210 med Overspringelse af VI, 1—198 [læst i 4de Kl.] og af VIII, 266—369 (Demodokos' Sang); [ialt læst 3123 V.] — I Petersens Anthologi: af Elegien: Stykkerne af Tyrtaeus (1—4), Mimnermos (1—3), Solon (1—3), Xenofanes (1—2); af Melos: de „anakreontiske“ Sange (1—10); [det er i Anthologien c. 450 V., regnet i Omfang for omtrent lig 400 homeriske Vers].

V Kl. Herodot VIII, 40—106. Lukian: Promethevs. Plato: Sokr.' Apol. Lysias' Tale mod Erat. Homers Odys. VIII—X med Overspring. af VIII, 266—369.

Fransk.

VI Kl. Rollin, Alexandre le Grand S. 1—54 (Goebel's Bibliothek). Bossuet, Condé. Chefs d'oeuvre épistolaires du siècle de Louis XIV (Goebel) S. 1—127, 162—171, 200—206. Bernier, La fille de Roland. Som Hjemmelæsn. Resten af Alex. le Gr. c. 150 S. 2 Stile ugentlig.

V Kl. Barante, Jeanne d'Arc S. 1—78 (Goebel). Châteaubriand, Itinéraire 130 Sider (Vellhagen und Klasing). Ponsard, l'honneur et l'argent, 1ste og 2den

Akt. Som Hjemmelæsning Resten af Jeanne d'Arc (omtr. 90 Sider) og af Itinéraire (omtr. 50 S.). 2 Stile ugentlig. Det vigtigste af Syntaksen.

Engelsk.

VI Kl. Til Examen opgives: Listov, the English Reader S. 1—57. Hansen og Magnussen, S. 42—72, 86—104, 131—159. (Tils. lidt over 150 normerede Sider).

V Kl. I Listov's the English Reader S. 1—62 af dansk-engelske Øvelser, oversat til S. 59. Løkkes engelske Grammatik til tredje Del.

Religion.

VI og *V Kl.* Kirkens Historie i Middelalderen gennem mundtlige Meddelelser. I Slutningen af Skoleaaret: Udvikling af forskellige Spørgsmaal i Ethikken, hvortil er knyttet Oplæsning af udvalgte Stykker af Martensens Ethik.

Historie.

VI Kl. Thrige: Nordens Historie. — Bloch: Middelalderen, nyere og nyeste Tid (med en Del Tilføjelser). Thrige: Oldtidens Historie.

V Kl. Thrige: Nordens Historie fra Kalmarunionen til vore Dage. Bloch: Den nyere og den nyeste Tid. Thrige: Oldtidens Historie: Grækenland til Alexanders Død; Rom til Neros Død.

Naturlære.

VI Kl. K. Prytz's Naturlære. Jørgensens Astronomi.

V Kl. K. Prytz's Naturlære: S. 1—84 og S. 119—128. Jørgensens Astronomi: S. 1—79.

Kursus'et har i dette Aar bestaaet ved et Tilskud fra Staten, 1300 Kr. stort, samt ved Tilskud af 650 Kr. fra Bornholms Amdsraad, og Tilskud af 650 Kr.

fra Rønne Kommune. Elevernes Kontingent har været 320 Kroner.

Resultatet af Riffelskydningen, hvori VI, V og IV Kl. have deltaget, har været følgende:

Antal Disciple	Afstand i Alen	Antal			Points	
		Skud	Points	Træff.	Total- Sum	Gjen- snit
13	100	80	213	80	293	3,61
10	200	50	121	50	171	3,40
13	300	117	201	101	302	2,58
7	400	35	70	26	96	2,74
		282	605	257	862	3,50

VII. Videnskabelige Samlinger.

1. Skolebibliothekct.

Ved Skrivelse af 18de September f. A. underrettede Ministeriet Skolens Rektor om, at Pastor emeritus *H Knudsen* før sin Død havde bestemt, at den ham tilhørende Bogsamling skulde tilfalde et offentligt Bibliothek paa Bornholm, og at Ministeriet derefter havde modtaget Tilbud fra den afdødes Enke om, at hun vilde overdrage nævnte Bogsamling til Rønne Skole. Efterat dernæst Ministeriet paa Spørgsmaal om, hvorvidt Skolen med Hensyn til Plads og andre Forhold saa sig i Stand til at modtage denne Gave, havde faaet et bekræftende Svar, gav det sin Tilladelse til Modtagelsen og til Afholdelse af de derved forau-

ledigede extraordinære Udgifter, hvorefter Bogsamlingen overførtes hertil i Oktober Maaned.

Før denne værdifulde Gave bringer Skolen Enkefru *Knudsen* sin erkjendtligste Tak.

Efterat defekte Sager og Dubletter, der senere skulle søges kompletterede eller bortbyttede, ere udskilte, er der af denne Bogsamling optaget henved 4000 Bind i Bibliotheket. Da Fortegnelsen herover vilde optage altfor megen Plads i et Program, vil der i Sommer udkomme et Tillægskatalog, der optager baade den herved foranledigede Tilvæxt og alt andet, som er kommet til siden Udgivelsen af sidste Tillægskatalog, og den sædvanlige Fortegnelse over Aarets Tilvæxt udelades derfor her.

Tilsynet med Bibliotheket og Udlaanet er overdraget Adjunkt *Tryde*, der i Regelen vil være tilstede i alle Frikvartererne ved Timeskiftet og desuden om Lørdagen Kl. 2—3. Forøvrigt vil ogsaa Bøger kunne faaes til Laans ved skriftlig, med Laanernes Navn underskreven Henvendelse til Skolen.

2. *Discipelbibliotheket*

har i Skoleaaret 1886—87 anskaffet følgende Bøger:

Johanne Schjørring: *Esthers Historie*.

W. Flood: *Sjøbris og Landluft*.

Drachmann: *Danmark leve*.

Carl Møller: *Paa Farten*.

Plautus: *Tre Komedier*.

Dilling: *Gjennem Lorgnetten*, III Bind.

H. C. Andersen: *Æventyr og Historier* (I Bind).

Illustreret Tidende.

Familiejournal.

3. *Den naturhistoriske Samling*

har i Aarets Løb modtaget følgende Tilvæxt:

En Taarnfalk, givet af Hr. Carl Balsløv.

En Bjærglærke.

En Fuglekonge.

En Bændelorm, givet af prakt. Læge Poulsen.

4. *Samlingen af Oldsager.*

En lille Stenkile, funden ved Kjøllergaard i Clemensker, givet af Disc. Ad. Munck.

En Stenkniv fra Myregaard i Pedersker, givet af Disc. Th. Hansen.

Desuden har Student A. M. Kofoed skænket Skolen en meget smuk Samling af Flintkiler, Stenknive, Urner etc., i alt c. 100 Stykker.

VIII. Skolebeneficier.

Følgende Disciple have i dette Aar havt:

1. Fri Undervisning: 1. G. M. Larsen. 2. J. Espersen. 3. K. K. E. Pihl. 4. A. G. Lassen. 5. O. P. Madsen. 6. K. V. Jørgensen. 7. J. H. Kofod. 8. C. A. Mortensen. 9. N. R. Clausen. 10. I. P. Grønbech. 11. H. K. Grønbech. 12. A. G. Ohlsson. 13. K. Jespersen. 14. J. P. Kofoed. 15. G. Ørsleff. 16. P. K. Stibolt. 17. G. C. Bjørnsen. 18. A. West. 19. J. F. E. Sode. 20. A. O. J. Bosin. 21. E. F. Bagger. 22. I. L. Didriksen. 23. H. N. Støckel. 24. C. Espersen. 25. A. P. Holm. 26. P. T. I. Funch. 27. I. C. Lund. 28. M. P. Hjorth. 29. H. Kofod. 30. Th. E. Kofod. 31. H. O. E. Jørgensen. 32. L. P. Olsen. (12 studerende, 17 Realister, 3 af IIF.)

2. Undervisning for nedsat Betaling: 1. H. P. Hansen. 2. H. Tobiassen. 3. P. H. Ellebye. 4. H. D. Bidstrup. 5. J. N. Kofoed. 6. L. N. Sommer. 7. E. Jespersen. 8. A. P. Lund. (2 studerende, 3 Realister, 3 af IIF.)

Fremdeles har en Plads som extraordinær Gratist været tilstaaet V. Selchau som Søn af en Lærer, og endelig en af 12 extraordinære Fripladser været tilstaaet C. N. Hansen af IIF.

Reglerne for Uddeling af de ordinære Fripladser ere følgende:

Af Skolens Disciple kan i det højeste en Tredjedel

nyde fri Undervisning; dog kan en Friplads deles imellem to Disciple saaledes, at hver af dem faar en halv. For at en Discipel kan komme i Betragtning ved Uddelingen, er det nødvendigt, at han har været i det mindste et Aar i Skolen, at hans Flid og Opførsel er tilfredsstillende, og at hans Forældres eller Forsørgeres Trang er bekræftet ved paalidelig Attest. Hvert Aar i September indsendes fra Skolen et Forslag om Fripladsernes Fordeling for det følgende Aar (Oktbr.—Septbr.), men den endelige Bestemmelse afhænger af Ministeriet. For de Disciple, som allerede i det forløbne Aar have haft hel eller halv Friplads, behøver ingen ny Uformuenhedsattest at indsende, med mindre det udtrykkelig er bleven forlangt; dog vil ingen Discipel komme i Betragtning til at beholde Friplads, naar han ikke vedbliver at være værdig og trængende dertil. Men naar en Discipels Forældre eller Værger ønske at erhverve ham dette Gode, maa de i August Maaned indsende Uformuenhedsattester, undertegnede af en eller flere bekendte og troværdige Mænd og bekræftede af Øvrigheden eller Sognepræsten. Hertil benyttes trykte Blanketter, som paa Forlangende ville blive udleverede fra Skolen.

Den Skolen tillagte Portion af det Moltkeske Legat blev efter Discipel Axel Henningsens Udgang af Skolen af Lehnbesidderen af Grevskaftet Bregentved tillagt Discipel af II st. Kl. W. Olivarius, Søn af Byfoged, Borgmester Olivarius i Rønne.

Det Stampeske Legat (100 Kr.) blev af Biskoppen over Sjællands Stift tildelt Student J. P. Sommer, dimitteret fra Skolens Artiumskursus 1886. Ligeledes blev den sidste Halvdel af Legatet fra forrige Aar, hvilket oprindeligt havde været tildelt afdøde Student C. A. Gradman, af Biskoppen tildelt Student A. B. Kofod (Student fra Sorø 1886, havde taget 4de Kl. Hovedexamen her ved Skolen 1883).

IX. Udtog af Skolens Regnskab for Finansaaret 1886—87.

Indtægt.

Kassebeholdning fra Finansaaret 1885—86.....	3405 Kr. 94 Ø.
Forpagtningsafgift af Skolens Jorder	254 — ” —
Renter af den kgl. Obligation	64 — ” —
1 ³ / ₄ p. C. Rentegodtgjørelse af samme i Anledning af Konverteringen	28 — ” —
Renter af Østifternes Kreditforenings Obligation	40 — ” —
” ” Panteobligationer.....	225 — 07 —
Afdrag paa ”	327 — 43 —
Skolekontingent	5041 — 25 —
Anden Indtægt	200 — ” —
Tilskud fra den almindelige Skolefond	23500 — ” —
Indeholdt til Dækning af Præmier m. m. f. Lærere	1323 — 04 —
Tilbagebetalt Præmie i Anledn. af en Lærers Død	3 — 04 —
Renter og Rentegodtgjørelse af deponerede Effekter	34 — 50 —
Tilsammen Indtægt	34446 Kr. 27 Ø.

Udgift.

Indsat i Bornholms Sparekasse	327 Kr. 43 Ø.
Tilbagebetalte Skolepenge	18 — ” —
Lønning til Lærere	15287 — 99 —
Inspektion og Tilsyn med Samlingerne.....	200 — ” —
Løn til Pedellen	318 — ” —
Rettelse af skriftlige Arbejder	955 — 74 —
Timeundervisning	4434 — ” —
Pensioner.....	587 — 63 —
Bibliothek og videnskabelige Apparater	659 — 62 —
Bygningers Vedligeholdelse	340 — 77 —
Hovedstandsættelser og Nybygninger.....	3384 — 89 —
Inventariets Vedligeholdelse	843 — 91 —
Brændsels- og Belysningsfornödenheder	475 — 90 —
Skatter og Afgifter.....	113 — 47 —
Regnskabsføringer.....	400 — ” —
Forskjellige løbende og extr. Udgifter	796 — 74 —
Til Skydevaabens Brug	50 — 96 —
Dyrtidstillæg for 1886—87	897 — 90 —
Fors kud af Præmier m. m. for Lærere.....	1491 — 89 —
Udbetalt Beholdning til Dækning af Præmier i Anledning af en Lærers Død	22 — 46 —
Udbetalt den fra Livsforsikr.-Amt. i samme Anledning tilbagebetalte Præmie.....	3 — 04 —
Renter og Rentegodtgjørelse af deponerede Effekter	34 — 50 —
Tilsammen Udgift	31644 Kr. 84 Ø.

Sammenholdes hermed Indtægterne 34446 — 27 —

Bliver Beholdning 2801 Kr. 43 Ø.

De offentlige Examina 1887

ville blive afholdte i følgende Orden:

Skriftlig Examen.

Fredag d. 10de Juni.

- Kl. 8—12. VI, V. Udarb. i Modersm. Bunden Opgave.
 IV. Udarbejdelse i Modersmaalet.
 — 8—11. IIIS. Udarbejdelse i Modersmaalet.
 IIIR. Udarbejdelse i Modersmaalet.
 IS. Udarbejdelse i Modersmaalet.
 IIS og R. Udarbejdelse i Modersmaalet.
 IR. Udarbejdelse i Modersmaalet.
 — 4—8. VI, V. Latinsk Version.
 IV. Arithmetik.
 — 4—7. IIIS. Arithmetik.
 IIIR. Arithmetik.
 IS. Regning.
 IR. Regning.
 IIS og R. Regning.

Lørdag d. 11te Juni.

- 8—12. IV. Geometri.
 — 8—11. IIIS. Geometri.
 IIS. Latinsk Stil.
 IIIR. Geometri.
 IIR. Tysk Version.
 — 8—10. IIF. Dansk Stil.
 IF. Dansk Stil.
 — 4—8. IVS. Latinsk Stil.
 IVR. Regning.
 IIIR. Regning.

Mandag d. 13de Juni.

- 8—12. VI, V. Fransk Stil.
 IVR. Engelsk Version.
 IIIS. Latinsk Stil.
 — 8—10. IIF. Regning.
 IF. Regning.
 — 4—8. VI, V. Udarbejd. i Modersm. Fri Opgave.
 IIIR. Engelsk Version.

Bibliotheksalen

- Kl. 8—10. II. Fransk.
 — 2—1. V. Dansk.
- 8. IV. Fransk.
 — 11. IVS. Historie.
 — 4. IVR. Engelsk.
- 8—9 $\frac{1}{2}$. V. Græsk.
 — 10—11. V. Historie.
 — 12—1 $\frac{1}{2}$. IIIR. Engelsk.
 — 4—6. IF. Dansk.
- 10. VI. Dansk.
 — 11. VI. Oldnordisk.
 — 12. VI. Engelsk.
 — 4. IVS. Latin.
 — 6. IVR. Historie.
- 8. VI. Latin.
 — 11. IV. Tysk.
 — 4. VI. Græsk.
 — 5 $\frac{1}{2}$. IVR. Dansk.
- 8. VI. Fransk.
 — 10. VI. Historie.
 — 12—1 $\frac{1}{2}$. IIS. Latin.
- 8—10. V. Latin.
 — 11—12 $\frac{1}{2}$. V. Fransk.
 — 4—5 $\frac{1}{2}$. IIIS. Latin.
- 8—10. III. Fransk.
 — 12—2. I. Tysk.
 — 4—5. V. Engelsk.

Mundtl

III Klass

Mandag

- Kl. 8—10. I
 — 11. IV.

Tirsdag

- 8—10. I
 — 12—2. I
 — 4—6. II.

Onsdag

- 8—10. I
 — 12—2. I
 — 4—6. II.

Torsdag

- 8—10. I
 — 12—2. I
 — 4—5 $\frac{1}{2}$.

Fredag

- 8—10. I
 — 11 $\frac{1}{2}$ —2.
 — 4—5 $\frac{1}{2}$.

Lørdag

- 8—10. I
 — 12—2. I

Mandag

- 8. IV.
 — 4. VI.
 — 5. IVR.

Tirsdag

- 8—10. I
 — 12—2. I
 — 4—5. IS

Onsdag

- 8—10. I

Examen.

Aseværelse.

„Naturklassen“.

4de Juli.

Religion.
Geografi.Kl. 8—10. I. Historie.
— 4—6. II. Religion.

5te Juli.

Dansk.
Historie.
Historie.— 8—10. I. Dansk.
— 12—2. III. Naturhistorie.
— 4—6. IF. Naturhistorie.

3te Juli.

Geografi.
Tysk.
Historie.— 8—10. IIF. Fransk.
— 12—2. II. Naturhistorie.
— 4—5. IIR. Dansk.

7de Juli.

Naturlære.
Rithmetik.
Naturlære.— 8—10. II. Tysk.
— 12—2. III. Geografi.
— 4—5½. IIIS. Græsk.

8de Juli.

Mathematik.
R. Mathematik.
Engelsk.— 8—10. IIF. Religion.
— 11—1. IF. Religion.
— 5½. IVS. Græsk.

9de Juli.

Mathematik.
Mathematik.— 8—10. I. Naturhistorie.
— 10—11. V. Oldnordisk.
— 12—2. IIF. Geografi.

11te Juli.

Mathematik.
Naturlære.
Naturlære.— 8—10. IIF. Naturhistorie.
— 11—1. IF. Tysk.
— 4—6. I. Geografi.

12te Juli.

Religion.
Geografi.
Latin.— 8. IV. Naturhistorie.
— 12—2. IIF. Historie.
— 5—6. IIR. Engelsk.

13de Juli.

Fransk.

— 8—9½. IIIR. Dansk.

Onsdagen d. 13de Juli, Kl. 11, prøves de til Optagelse i Skolen indmeldte Disciple.

Torsdagen d. 14de Juli, Kl. 11, offentliggjøres Prøvernes Udfald. Derefter begynder Sommerferien.

Fredagen d. 19de August, Kl. 9, begynder Undervisningen i det ny Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Offentliggjørelsen af deres Udfald indbydes alle, der have Interesse for Skolens Gjerning.

Rønne højere Realskole, d. 10de Juni 1887.

Koefoed.

1887.